

De thermometer.

<https://hdl.handle.net/1874/355755>

DE THERMOMETER.

Hebt gij op den thermometer gelet? 't Is der opmerking waardig, hoe de gevoelige kwikbolletjes bij koude inkrimpen, maar bij warmte zich uitzetten, zoodat zij dan meerder plaats behoeven, en omdat zij nu geen anderen uitweg vinden, gedwongen worden in het luchtledig glazen buisje op te stijgen, waar hun klimmen of dalen den hooger en lageren warmtegraad van den dampkring naauwkeurig bepaalt. Niet alleen voor de wetenschap is die bepaling van veelzijdig gewigt, maar zij heeft ook haar belang voor het dagelijksch leven.

Indien er ook eens een thermometer te vinden ware, die de meerdere of mindere warmte van ons hooger leven aanwees, dat zou gewisselijk nog veel meer gewigt voor ons hebben. „Hoe staat het tusschen mijn hart en God? Hoe is het in mijn binnenste ten opzichte van het geestelijk

leven gesteld? Is er winterkoû, of voorjaarszoelte, of zomerwarmte?" — dat is veel belangrijker vraag dan naar vorst of dooi, naar vinnige koude of broeiende hitte daarbuiten. En moesten wij op die vraag ten antwoord geven: „ik weet het niet," — die onwetendheid zou ons tot groote schade zijn. Want wij zouden dat antwoord nog verder moeten uitbreiden en zeggen: „of ik den geest van Christus heb, dan of ik Hem niet toebehoor? — in welke verhouding ik tot God sta: als vijand of als kind? — wat ik voor het koninkrijk der hemelen ben: een burger of een vreemde? — wat ik voor de toekomst te wachten heb: ellende of zaligheid?.... dat alles weet ik niet," — en wie kan vrede hebben bij die onwetendheid omtrent zijne heiligste belangen?

Maar die beoordeeling van onzen zedelijken en godsdienstigen toestand is eene moeilijke zaak. Veel gemakkelijker schijnt het te wezen om het geestelijk leven van anderen te keuren. Ten minste men ontmoet zoo velen, die met volle verzekerdheid over hunne naasten uitspraak doen; en kenden zij het verborgen zieleleven hunner broeders niet volkomen, dan zouden zij immers toch wel begrijpen dat het hun, als Christenen, niet toekwam te oordeelen. Maar hoe dit zij, zichzelven naar waarheid te beoordeelen is niet

altijd even gemakkelijk. Eigenliefde houdt ons vaak heimelijk een helder gekleurd glas voor de oogen, zoodat alles zich met schoone tinten overdekt vertoont; of schuldgevoel een zwart glas, zoodat ook op de lichtpunten sombere schaduwen vallen, en alles een doodsch en droevig aanzien heeft; of onkunde een dof glas, zoodat wij niet in staat zijn met juistheid op te merken en te onderscheiden. Ook zijn wij niet altijd aan ons zelven gelijk, en het oordeel over den toestand van ons gemoed draagt meestal den stempel van het oogenblik, waarin het werd gevormd. Kon er dan slechts een thermometer gevonden worden, die den waren stand van ons geestelijk leven onbedriegelijk aanwees, en die zóó gemakkelijk kon worden aangewend, dat zijn gebruik onder het bereik, ook der eenvoudigsten, viel.

Zulk een thermometer willen wij u noemen. Het is het gebed. Want het leven dat in Christus is, en door Hem aan den mensch wordt medegedeeld, is het leven in Gods gemeenschap. Die gemeenschap omvat alles, doordringt alles, bestuurt alles, heiligt alles, en geeft ook aan de dingen van het dagelijksch leven eene hoogere rigting en hoogere wijding. De Christen moet altijd en overal gemeenschap hebben met den Vader; in zijn werkring en in het maatschappe-

dijk verkeer; in den schoot van zijn gezin en op het ziekbed; in den tempel en in de binnenkamer. Maar de meest onmiddellijke gemeenschapsoefening is het gebed in den eigenlijken zin des woords. Het geestelijk leven, dat zich in al des Christens werk en wandel moet openbaren, spreekt zich daarin vooral uit, en wordt wederkeerig daardoor gevoed. 't Is hier in de zedelijke wereld als in de natuur: de boom brengt de bladeren voort, en de bladeren, als zij afgevallen zijn, voeden op hunne beurt den boom.

Daar is een werktuigelijk bidden; een gedachteloos uitspreken van aangeleerde klanken; zoo als het bijgeloof het prevelen van „onze Vader's” bij dozijnen, vlijtig bidden acht. Daar is een aardsehgezind bidden, dat slechts goederen voor dit leven en zegeningen dezer wereld van God begeert, en Hem niets beters weet te zeggen of te vragen. Daar is een angstvallig bidden, dat de vrees van den dienstknecht voor den gestrengen Heer, maar niet de vrijmoedige vertrouwelijkheid van het kind voor den Vader ademt. Daar is een dweepend bidden; een wegzinken in vrome aandoeningen en zoete mijmering, waarbij de gedachte allengs terugwijkt, en de bewustheid van het werkelijk leven, met zijne schuld en behoefte en de taak die men er te ver-

vullen heeft, in een onbepaald en donker gevoel wordt opgelost. Daar is een hoogmoedig bidden, van regtvaardigheid in eigen oogen, waarvan de Heer in den Hemel het oor in heilig misnoegen afwendt. De Farizeër in den tempel bad óók; — maar welk een gebed! Roem op uiterlijke werken, voor Hem, die beginselen keurt en gezindheden weegt; zelfverheffing in plaats van schuldgevoel, hoogmoed in plaats van verootmoediging; trotsche veroordeeling in plaats van liefde! In ieder woord sprak het volslagen gemis van geestelijk leven zich uit, terwijl hij daar zichzelf bewierookte onder den schijn van God te verheerlijken. Zeker, aan den aard en den inhoud des gebeds, aan de stemming en gezindheid van den biddende, kan de innerlijke toestand des harten worden getoetst. Doch de aanwijzing van dit alles zou breeder ontwikkeling vorderen, dan wij ons hier hebben voorgesteld. Van bidden sprekende, bedoelen wij het gebed gelijk Jezus het ons geleerd heeft, en gelijk Hij zelf er ons in is voorgegaan: den innigen, vertrouwewelijken, kinderlijken omgang des harten met God, in geest en in waarheid. Omdat nu het geestelijk leven zich vooral ook in zulk gebed openbaart, en wederkeerig door zulk gebed voedsel ontvangt, daarom noemen wij het laatste

een' thermometer van het eerste, en kunt gij naar uwe bereidvaardigheid tot — en uwe getrouwheid in — zulk een gebed, de meerdere of mindere warmte van uw geestelijk leven beoordeelen.

Gij bidt niet. Misschien vouwt gij nog wel de handen en sluit de oogen nu en dan, om de oude sleur te volgen, of omdat de huishoudelijke inrigting van uw gezin het medebrengt; maar wat gij doet is geen eigenlijk bidden, al heeft het er den naam en den schijn van. Het gebed is u eene taak, maar geen voorregt; een werk der gewoonte, maar niet een werk der behoefte; eene werktuigelijke verrigting, maar geene uitstorting van de innigste gewaarwordingen uwer ziel, een last, maar geen lust,.... ach! de thermometer is ver beneden het vriespunt gedaald! De kille adem des doods is u over het harte gegaan. De winter is daár in uw binnenste; de winter met zijne verstijvende koude en donkere nevelen; met zijn harden ijsvloer en het lijkgewaad dat hij over alles heen spreidt. Dat is eene koude waarvoor de wereld geene verwarming heeft. Zij moge het beproeven, — maar geene door kunst verwekte warmte brengt ooit de lente aan. Dan staat het slecht met u. Onwillig tot het gebed, — ver van

God; ver van God, — digt bij de zonde! Het ware geestelijke leven is leven in Gods gemeenschap. Maar als de mensch geene behoefte aan zijnen God gevoelt; als de liefde ontbreekt, die uit haren aard vereeniging zoekt; als het kind geen lust heeft aan zijn eigen Vader; als de ziel geene begeerte kent om de vleugelen uit te slaan, maar het haar elders beter is dan in des Vaders omgang, — dan is er geene gemeenschap met God. En waar die gemeenschap ontbreekt, daar bestaat geen geestelijk leven. En waar het leven niet is, daar is de dood;... de thermometer wijst winterkoude aan. Wel moogt gij dan toezien! Als in de natuur de winter de stroomen stollen doet en het aardrijk als in een doodkleed hult, — 't is maar voor een tijd. Eerlang smelt de ijskorst en het sluimerend leven ontwaakt tot nieuwe schoonheid en kracht. Zoo zijn de ordeningen Gods. Maar als het winter is in uw hart, — zal er ook daarna eene lente komen?...

Het gebed is u niet vreemd. 't is u geen lastige taak; neen, gij hebt meermalen oogenblikken van rein genot in den omgang met uwen hemelschen Vader gesmaakt. En gij schuwt de stille binnenkamer niet. Van tijd tot tijd, als de gelegenheid zich voordoet en de opgewektheid niet ontbreekt, zondert gij u wel eens in de een-

zaamheid af. En waarom gij het voorregt van kinderlijke gemeenschap met God te oefenen, niet nog op hooger prijs stelt; en waarom gij er niet voortdurend nog getrouwer gebruik van maakt; en waarom zoo vaak de opgewektheid verflauwt, daarvan kunt gij uzelf ter naauwernood reenschap geven; want in die oogenblikken des gebeds was het u waarlijk goed. . . . De thermometer wijst hooger. De winter heerscht niet meer onverdeeld met zijne zware nevelen en kille buien. Zie, daar doen zich levensteekenen op den eertijds dooden akker voor, en hier lokt de voorjaarszon grashalmen uit het veld; dáár de eerste bloemen uit den hof; ginds knoppen en bloesems aan de boomen. 't Is wel nog maar een begin: doch waar slechts eenmaal een begin is, daar kan later voortgang volgen. Ook bij den kranke, die dagen achtereen bewusteloos en uitgeput heeft neêrgelegen, is het toch een teeken van aanvankelijk herstel, wanneer hij weder naar gezonde spijsze vraagt, al is hij ook spoedig verzadigd, en van terugkeerende levenskracht, wanneer hij weder begint te arbeiden, al wordt hij ook nog weldra moede. Zoo is het gebed des harten een teeken, of van ontwakend, of van nog niet geheel uitgebluscht geestelijk leven. — Daar ligt Paulus, — nadat de verhoogde Christus hem op den weg is

verscheneu, — in de stille woning binnen Damascus berouwvol ter aarde gebogen. „Zie hij bidt!” — spreekt de Heer tot Ananias. Hij bidt! — dat is een goed teeken: de eerste uiting van het leven waartoe hij is wedergeboren; — de thermometer wijst na felle vorst voor het eerst eene zachtere lentelucht aan.

Doch zoolang het gebed den mensch slechts nu en dan behoefte is, zóólang kwijnt het geestelijk leven nog. 't Heeft nog geene vastheid en veerkracht verkregen. 't Is nog te ongestadig en te arm, om de bron van een werken en wandelen tot Gods eer te zijn. De thermometer wijst wel hooger dan winterkou; maar 't moet nog warmer worden, indien de knoppen en bloesems tot vruchten zullen zwellen en de oogst zal rijpen op de velden.

Gij zijt tot Jezus gegaan met de vraag: „Heere! leer ons bidden!” In Hemzelven heeft het gebed de hoogste volmaaktheid bereikt. Zijn gansche leven is ééne voortgezette gemeenschapsoefening met den Vader. Waar Hij is, daar gaan de hemelen open, en Gods engelen dalen af en klimmen op. Zoo wijst dan ook Zijn gebed den hoogsten thermometerstand van het geestelijk leven; volkomen eenheid met den Vader, aan. Van Hem hebt gij geleerd, en meer dan een voorschrift des ge-

beds, — den geest des gebeds van Hem ontvangen. Gij acht de gemeenschapsoefening met God uw zaligst voorregt en uwe hoogste eere; uwe toevlugt bij elken nood; uwe troost bij iedere smart. Tot geenen prijs ter wereld zoudt gij u haar laten ontrooven; — „want” — zegt gij, — „hoe zou ik kunnen leven zonder bidden? dat zou immers geen leven zijn!” — Vaste regels en bepaalde uren hebt gij u niet gesteld. Het hart is de schel die u gedurig ten gebede luidt. Bewustheid van schuld roept u naar God; gevoel van behoefte roept u naar God; besef van zwakheid roept u naar God; erkentenis van genoten zegen roept u naar God; de liefde, door Zijne liefde gewekt, roept u naar God; de vreugde en de smart en de natuur en het leven en de dood roepen u naar God; — hoe zoudt gij dan het gebed kunnen missen? 't Is de ademhaling van uw zieleven geworden; en gij hebt u de biddende gedachte aan uwen Vader zóó eigen gemaakt; dat zij niet van verre behoeft te worden gezocht, want zij komt van zelve.... Zie hoe hoog de thermometer staat! Hij teekent volle zomerwarmte. Wis rijpt bij dien gloed de oogst op den akker, en buigt het geboomte van den last der geurige vrucht. En gebeurt het ook soms, dat onweêrsbuijen den dampkring verkoelen, — 't is maar

voor weinig tijds. Weldra herneemt de koesterende warmte hare heerschappij, en stijgt het kwik tot de vroegere hoogte.

Waar het gebed, gelijk gij dat van Jezus geleerd en in Jezus gezien hebt, u behoefte, verkwikking en zaligheid is, daar is uw omgang met den Vader getrouw. En waar gemeenschap met God, dagelijksch brood is, daar kan het niet anders of het leven der ziel moet gezond zijn. Wel verre van ledigheid te voeden, of tot trage bespiegeling te leiden, ligt juist in dat gebed het geheim van dien ijver, die geen werk tot Gods eer te veel acht; van dien heldenmoed, die voor geen gevaar terug beeft; van die kracht, die de wereld overwint; van die gewilligheid, die geene zelfverloochening te zwaar noemt; van dat streven om beelddragers Gods te worden, als geliefde kinderen. Daarom dat de Christen de wakkerheid en de kracht van het geestelijk leven in zijn binnenste naar zijn gebed kan beoordeelen.

Lieve lezers! gij hebt niet noodig het voor uwen broeder te doen; maar gij, verzuim geen dag om alzoo voor uzelf en op den thermometer te zien.

Bij de Drukkers en Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN, zijn verkrijgbaar de volgende Kleine Stukjes

	Cents.		Cents.
1. Peter Lobeck	15	38. Sterfgevallen van zeven be- keerde heidenen.....	10
2. De welbestede stuiver.....	10	39. Levensloop van C.L. Töpfer	07½
3. De wever uit Welsh	07½	40. Eenige bijzonderheden uit het leven van Morrison....	15
4. De kleine bewoner van het Auvergnésche Gebergte....	10	41. Lydia S.....	07½
5. Arne Sara.....	04	42. Hugo Bourne.....	07½
6. De jonge Hutbewoonster... 22½		43. De christelijke viering van den Zondag	05
7. Opwekking te Elberfeld....	05	44. Henri Obookiah.....	10
8. De Iersche boer.....	10	45. De zendelingen in Groenl..	15
9. Elisabeth Cunningham.....	15	46. Het bezoek bij een kranke.	15
10. John Robins, de matroos... 10		47. Brieven van een' leeraar ..	15
11. Uitbreiding der Parabel ... 10		48. Polycarpus	10
12. Kolonel Jacob Gardiner.... 15½		49. Als God werkt, wie zal dan keeren ?.....	15
13. De Stroopers-dochter.....	10	50. De Soldaten-dochter.....	10
14. De Bode met goede tijding.	15	51. Het gelukkige sterf bed... 10	
15. Jansje Allan	15	52. De weg en het middel	15
16. Zonderlinge tuschenkomst der Voorzienigheid.....	07	53. De gast zonder bruiloftski.	07½
17. Levensber. van Amelia Gale	07½	54. Treffend voorbeeld	07½
18. Sara Hill.....	12½	55. Levensschets v. Blumhardt	15
19. De geschied. van Mary Smith	12½	56. Hadara.....	04
20. De Dorps-predikant	10	57. De oude geneesheer	10
21. De waarheid van het Evang. 10		58. De roepstem des Heeren	15
22. Kracht des geloofs	10	59. Anna Walsh	07½
23. Herman de houthakker.... 12½		60. Eerste zend. te St. Thomas	15
24. Laatste uren v. John Cowper	10	61. Thirza.....	20
25. Het einde van den tijd.... 10		62. Vroege godsvrucht	07½
26. Wat God bewaart, is wel bewaard.....	15	63. De Russische kleermaker.	07½
27. Wie zijt gij? Wat hebt gij te doen ?.....	10	64. Kermerk. v. een kind Gods	07½
28. De weérhaan van het kasteel	12½	65. Overtuiging verwaarloosd.	12½
29. Eben-Haëzer in Latakko... 10		66. Woord aan jonge moeders.	07½
30. Indiaansche bekeerlingen .. 10		67. De onbekende zending ..	04
31. De Christen-feesten.....	05	68. Mevrouw Rumpff.....	10
32. Verhaal van 2 predikers... 07½		69. Opmerkelijke leiding Gods	07
33. De tijd en de eeuwigheid .. 10		70. Een nieuw traktaatje.... 10	
34. Kort en heilzaam berigt ... 10		71. De vrome landman.....	07½
35. Johan Coenraad Ter Linden	07½	72. Ged. over de eeuwigheid..	07½
36. Een beroep op het hart ... 12½		73. Maria	10
37. De landman in den Elzas... 10		74. William	07½